

Sygn. akt IV C 795/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny w składzie

Przewodniczący - SSR (del.) Robert Masznicz

Protokolant: Katarzyna Ponichter

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 maja 2018 r. w Warszawie

sprawy z powództwa

A. C.

prowadzącego działalność pod firmą(...) A. C.

przeciwko samodzielnemu publicznemu zakładowi opieki zdrowotnej pod nazwą

Szpital (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

- 1) zasądza od pozwanego na rzecz powoda sumę 145.000,00 zł (sto czterdzieści pięć tysięcy) wraz z odsetkami ustawowymi za okres od dnia 25 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów procesu sumę 12.667,00 zł (dwanaście tysięcy sześćset sześćdziesiąt siedem złotych), w tym:
  - a) kwotę 7.250,00 zł (siedem tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów uiszczonej opłaty od pozwu;
  - b) kwotę 5.400,00 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, stanowiących wynagrodzenie pełnomocnika procesowego;
  - c) kwotę 17,00 zł (siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów uiszczonej opłaty skarbowej od złożonego pełnomocnictwa procesowego.

Sygn. akt IV C 795/17

UZASADNIENIE WYROKU

Pozwem z dnia 15 lutego 2017 r. (data nadania w urzędzie pocztowym – k. 52 odwrot) A. C., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) A. C., (powód) wniósł o:

- orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, że samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej pod nazwą Szpital (...) z siedzibą w W. (pozwany) ma zapłacić na rzecz powoda kwotę 145.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za okres od dnia 25 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W przypadku wniesienia przez pozwanego sprzeciwu od nakazu zapłaty albo skierowania sprawy do rozpoznania w procesie pozwany wniósł o:

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 145.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za okres od dnia 25 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(pozew – k. 3 i n.)

W dniu 6 marca 2017 r. referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym w Warszawie pod sygnaturą akt IV Nc 64/17 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (nakaz zapłaty), którym zasądził od pozwanego na rzecz powoda dochodzoną pozew kwotę wraz z odpowiednimi odsetkami oraz kwotę 5.429,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 3.617,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(nakaz zapłaty – k. 53)

W dniu 24 marca 2017 r. (data nadania w urzędzie pocztowym – k. 73 odwrot) pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości oraz wnosząc o:

a) oddalenie powództwa w całości;

b) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

c) odstąpienie na podstawie art. 102 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (k.p.c.) od obciążania pozwanego jakimikolwiek ewentualnymi kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego w całości.

(sprzeciw - k. 67 i n.)

Do czasu zamknięcia na rozprawy stron podtrzymały przedstawione stanowiska.

(protokół rozprawy – k. 110 i n.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Powód od dnia 10 marca 2000 r. prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem są w szczególności roboty budowlane.

(wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej – k. 13)

Po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, pozwany jako zamawiający oraz powód jako wykonawca zawarli w dniu 16 lipca 2012 r. umowę nr (...) (umowa).

W umowie postanowiono w szczególności, że:

- jej przedmiotem była wymiana niesprawnego systemu sygnalizacji pożaru w pawilonie nr 20, obejmująca dostawę i instalację urządzeń systemowych zgodnie z zatwierdzonym projektem, specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót oraz przedmiarem inwestorskim (§ 1 ust. 1 umowy – k. 14);
- całkowity koszt robót budowlanych nie przekroczy wartości niniejszej umowy określonej w § 2 umowy (§ 1 ust. 2 umowy – k.14);
- wartość brutto przedmiotu umowy miało nie przekroczyć kwoty 188.919,00 zł (§ 2 ust. 1 umowy – k. 14);
- wartość wskazana w § 2 ust. 1 umowy zawierała wszystkie koszty związane z wykonaniem robót będących przedmiotem zamówienia (§ 2 ust. 2 umowy – k. 14);
- końcowe rozliczenie za wykonanie przedmiotu umowy (wynagrodzenie wykonawcy) miało zostać ustalone na podstawie kosztorysu podwykonawczego z zastosowaniem wskaźników cenotwórczych (§ 2 ust. 4 umowy – k. 14);
- umowa została zawarta na czas wykonania robót, tj. od dnia 16 lipca 2012 r. do dnia 10 września 2012 r. (§ 3 ust. 1 umowy – k. 15);
- zamawiający miał zapłacić należność za wykonanie przedmiotu umowy, przelewem na wskazane w umowie konto wykonawcy w terminie 100 dni od daty wykonania zamówienia i doręczenia prawidłowo wystawionej faktury (§ 4 ust. 1 umowy – k. 15)

(umowa – k. 14 i n.)

W dniu 7 września 2012 r. pozwany odebrał od powoda przedmiot umowy.

(pismo – k. 37, protokół odbioru robót – k. 38)

Po odebraniu przedmiotu umowy powód w dniu 16 października 2012 r. wystawił pozwanemu fakturę VAT nr (...) z dnia 16 października 2012 r. na kwotę 153.592,66 zł netto, tj. 188.919,00 zł brutto (faktura). Termin płatności został oznaczony do dnia 24 stycznia 2013 r.

(faktura vat – k. 39)

Po bezskutecznym upływie terminu płatności, pismem z dnia 1 lutego 2013 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty w terminie 3 dni od dnia otrzymania wezwania niewypłaconego, a przysługującego powodowi wynagrodzenia w kwocie 188,919,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty, pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

(wezwanie do zapłaty – k. 41)

Po otrzymaniu wezwania do zapłaty, a przed wytoczeniem powództwa, pozwany zapłacił powodowi z tytułu wykonania umowy oraz wystawionej na jej podstawie faktury sumę 43.919,00 zł, w tym:

- a) kwotę 5.000,00 zł przelewem z dnia 19 lutego 2013 r.;
- b) kwotę 38.919,00 zł przelewem z dnia 30 stycznia 2013 r.

(wydruki – k. 43 oraz k. 44)

W dniu 13 lutego 2013 r. spółka akcyjna pod firmą (...) S.A. z siedzibą w Ł. ((...)) zawarła z powodem umowę gwarancyjną. Przedmiotem umowy było prowadzenie przez (...) w imieniu powoda wszelkich czynności prawnych i faktycznych mających na celu odzyskanie wierzytelności wraz z należnymi odsetkami za opóźnienie przysługujących powodowi w stosunku do dłużników.

W wykonaniu umowy gwarancyjnej w dniu 27 lutego 2013 r. (...) wypłaciła powodowi łączną kwotę 146.755,89 zł, w tym: 145.000,00 zł tytułem należności głównej oraz kwotę 1.755,89 zł tytułem odsetek z tytułu przysługujących powodowi względem pozwanego należności wynikających z faktury.

Następnie (...) oświadczył powodowi, że odpowiednie świadczenia z umowy gwarancyjnej były nienależne z przyczyny sprzeczności umowy gwarancyjnej z ustawą o działalności leczniczej, w związku z czym (...) wezwał powoda do zwrotu świadczenia.

(informacja o spłacie zobowiązań – k. 69 i n., umowa gwarancyjna – k. 87 i n., dowód przelewu – k. 92, wniosek o zawiadanie do próby ugodowej – k. 93 i n.)

Dnia 4 lutego 2015 r. powód złożył w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie wniosek o zawiadanie pozwanego do próby ugodowej, którego przedmiotem było wynagrodzenie w kwocie 145.000,00 zł przysługujące powodowi od pozwanego z tytułu realizacji umowy oraz wystawionej na jej podstawie faktury.

(wniosek o zawiadanie do próby ugodowej – k.103, dowód nadania – k. 104, zawiadomienie – k. 105).

Pozwany w 2014 r. poniósł stratę w wysokości 3.581.993,83 zł, a w 2015 r. poniósł stratę w wysokości 2.821.527,37 zł.

(bilans pozwanego według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. – k.66)

Stan faktyczny nie był przedmiotem sporu między stronami i był potwierdzony kopiami dokumentów załączonych do pozwu oraz odpowiedzi na pozew, których rzetelności strony nie podważały. W takim stanie Sąd Okręgowy poczynił ustalenia faktyczne zgodnie z art. 229 i 230 oraz art. 244 i 245 k.p.c.

Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka K. M..

(protokół rozprawy – k. 110)

Sąd Okręgowy ocenił, że okoliczności, które miały być przedmiotem dowodu z przesłuchania świadka zostały dostatecznie wyjaśnione w rozumieniu art. 217 § 3 k.p.c. (relacja pomiędzy powodem i pozwanym, nawiązanie stosunku prawnego pomiędzy powodem a (...), jak też wykonywanie przedmiotu umowy z pozwanym oraz dokonanie obrotu wierzytelnościami szpitalnymi z ominięciem zapisów umownych oraz regulacji ustawowych oraz zapłaty należności objętych przedmiotem postępowania przez (...) na rzecz powoda – k. 61). W takim stanie, przeprowadzanie wskazanego dowodu prowadziłoby jedynie do nieuzasadnionego przewlekania postępowania, czemu Sąd Okręgowy przeciwdziałał zgodnie z art. 6 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Powództwo było usprawiedliwione i podlegało uwzględnieniu w całości.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia stanowią przepisy dotyczące umów o roboty budowlane, w szczególności art. 647 i następne ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (k.c.) w związku z ogólnymi przepisami o zobowiązaniach (art. 353 i następne k.c.) i skutkach niewykonania zobowiązań (w szczególności art. 481 k.c.) oraz przepisy o przedawnieniu roszczeń (art. 117 i następne k.c.).

Pozwany podniósł w szczególności zarzuty następujące:

- zarzut zaspokojenia roszczenia powoda z tytułu zapłaty należności objętych pozwem przez (...);
- zarzut przedawnienia roszczenia przy uwzględnieniu dwuletniego terminu przedawnienia roszczeń o wynagrodzenie z tytułu umowy sprzedaży zgodnie z art. 554 k.c..

Niezasadny jest zarzut pozwanego, że wierzytelność powoda względem pozwanego wygasła wskutek jej zaspokojenia przez (...) na zasadzie art. 356 § 2 k.c. Przepis ten stanowi, że jeżeli wierzytelność pieniężna jest wymagalna, wierzyciel nie może odmówić przyjęcia świadczenia od osoby trzeciej, chociażby działała bez wiedzy dłużnika. Warunkiem zaistnienia takiej sytuacji jest jednak to, by spełniający świadczenie działał za dłużnika. W ustalonym stanie prawnym brak podstaw do uznania, że (...) spełnił skutecznie względem powoda świadczenie obciążające pozwanego. Zawarta między (...) oraz powodem umowa (dołączona do akt sprawy – k. 87 i n.), która była podstawą świadczeń wykonanych przez (...) na rzecz powoda, była w odpowiedniej części nieważna z uwagi na zakaz z art. 54 ust. 6 ustawy o działalności leczniczej. Wskutek świadczeń wykonanych przez (...) SA nie mogło dojść do umorzenia zobowiązania względem powoda, jako przesłanki wstąpienia (...) w prawa zaspokojonego wierzyciela w rozumieniu art. 356 § 2 k.c., co potwierdza przedstawiana przez Sąd Najwyższy wykładnia ustawy w sprawach opartych na jednakowych podstawach faktycznych i prawnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2017 r., I CSK 255/16).

Niezasadny jest również podniesiony zarzut przedawnienia roszczenia według art. 554 k.c.

Nie można zakwalifikować umowy zawartej pomiędzy stronami, a będącej podstawą powództwa w niniejszej sprawie, jako umowy sprzedaży. Istotą sprzedaży jest zobowiązanie, zgodnie z którym sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Umowa zawarta między stronami określała wzajemne zobowiązania stron oczywiście odmiennie od istoty sprzedaży. Analiza przedmiotu odpowiednich zobowiązań uzasadnia oczywiście wniosek, że zaciągnięte zobowiązania są właściwe dla stosunku z tytułu umowy o roboty budowlane. Taki wniosek uzasadnia analiza treści samej umowy, wykładanej odpowiednio do wskazań ustawodawcy (art. 65 § 1 i 2 k.c.). W szczególności zwraca uwagę, że:

- przedmiot umowy (§ 1 ust. 1 umowy – k. 14) został określony „jako „wymiana i niesprawnego systemu sygnalizacji (...) obejmująca dostawę i instalację urządzeń systemowych zgodnie z zatwierdzonym projektem, specyfikacji technicznymi wykonania i odbioru robót”;
- obowiązki pozwanego, jako zamawiającego (określonych w § 5 umowy – k. 15), dotyczyły w szczególności „wprowadzenia wykonawcy na obiekt (§ 5 ust. 1 umowy – k. 15) oraz zapłacenia wykonawcy określonego wynagrodzenia;
- do obowiązków powoda, jako wykonawcy, należała dostawa i instalacja urządzeń systemowych zgodnie z zatwierdzonym projektem (§ 1 ust. 1 umowy – k. 14) oraz wykonanie robót zgodnie z projektami wykonawczymi, umową, prawem budowlanym, obowiązującymi przepisami i wiedzą techniczną (§ 6 pkt 3 umowy – k. 16);
- na powodzie, jako wykonawcy, ciążyła odpowiedzialność za majątek pozwanego znajdujący się w obiekcie i na terenie objętych przedmiotem umowy (§ 6 pkt 1 i 7 umowy – k. 15) oraz odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia ewentualnym podwykonawcom (§ 6 ust. 8 umowy – k. 16)

Wreszcie, w treści samej umowy użyto pojęcia robót budowlanych (§ 1 ust. 2 umowy – k. 14) oraz zastrzeżono, że w sprawach nieuregulowanych ustawą mają zastosowanie w szczególności przepisy Prawa Budowlanego (§ 12 umowy – k. 19).

Zgodnie z wykładnią ustawy, potwierdzoną w orzecznictwie Sądu Najwyższego, „roszczenia wynikające z umowy o roboty budowlane przedawniają się w terminach określonych w art. 118 k.c.” (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r. III CZP 63/01).

W takim stanie, zgodnie z art. 118 k.c., roszczenie dochodzone przez powoda ulega przedawnieniu z upływem trzyletniego terminu przedawnienia, jako roszczenie związane z prowadzoną przez powoda działalnością gospodarczą.

Roszczenie dochodzone powoda stało się wymagalne z upływem umówionego terminu płatności, tj. z dniem 24 stycznia 2013 r. (k. 39)

W dniu 4 lutego 2015 r., czyli przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia liczonego od daty wymagalności świadczenia, powód złożył w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie wnioski o zawiadanie do próby ugodowej. Czynności w postępowaniu pojednawczym prowadzonym na podstawie art. 184 i następnym k.p.c. doprowadziły do skutecznego przerwania terminu przedawnienia, który rozpoczął bieg na nowo po zakończeniu postępowania pojednawczego zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 oraz art. 124 § 2 k.c. Przed upływem kolejnych trzech lat powód złożył pozew w niniejszej sprawie.

Powód przedstawił dowody na zawarcie umowy z pozwanym, jej należyte wykonanie oraz częściowe spełnienie przez pozwanego wynikających z nich roszczeń. Pozwany nie kwestionował faktu zawarcia umowy i jej należytego wykonania przez powoda, natomiast podniesione przez pozwanego zarzuty okazały się bezskuteczne. W takim stanie powództwo należało uwzględnić w całości, przez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 145.000,00 zł wraz z odpowiednio naliczonymi odsetkami, tj. w wysokości wskazanej przez powoda od dnia ich wymagalności do dnia zapłaty, zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 55 oraz 56 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw.

Zgodnie z art. 108 zdanie pierwsze k.p.c., Sąd Okręgowy na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z odpowiednim rozporządzeniem wykonawczym do ustawy – Prawo o adwokaturze orzekł w wyroku o kosztach procesu, mając na względzie następujące okoliczności procesowe.

Powód wygrał proces w całości. Taki wynik sprawy uzasadnia włożenie na pozwanego obowiązku zwrotu powodowi kosztów procesu w całości, zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Dlatego Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda zwrot kosztów procesu w sumie 12.667,00 zł, na którą złożyły się kwoty następujące:

- a) kwota 7.250,00 zł tytułem zwrotu kosztów uiszczonej opłaty od pozwu;
- b) kwota 5.400,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, stanowiących wynagrodzenie pełnomocnika procesowego;
- c) kwotę 17,00 zł tytułem zwrotu kosztów opłaty skarbowej od złożonego pełnomocnictwa procesowego.

Kwota zasądzona tytułem wynagrodzenia pełnomocnika procesowego ustanowionego w osobie adwokata, została określona w stawce minimalnej odpowiednio do wartości przedmiotu sporu na podstawie właściwego rozporządzenia wykonawczego do ustawy – Prawo o adwokaturze, które obowiązywało w chwili wszczęcia postępowania i nadal jest stosowane w sprawie.

Nieusprawiedliwiony był wniosek pozwanego o odstąpienie od obciążania pozwanego obowiązkiem zwrotu powodowi kosztów procesu na podstawie art. 102 k.p.c. Okoliczności, na które powoływał się pozwany, nie mogą stanowić usprawiedliwienia dla przerzucenia wysokich kosztów nieuzasadnionego sporu na powoda. Stan majątkowy pozwanego może się zresztą w przyszłości poprawić, a pozwany odpowiada za zobowiązania wywołane kosztami procesu również swoim majątkiem przyszłym.

Z tych przyczyn i na podstawie przywołanych przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

(...)

a) (...)

b) (...)

(...)